

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้ศึกษานำเสนอการสรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์สำหรับพื้นที่ศึกษาและนำไปเป็นแนวทางการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ หรือศึกษาด้านทุนในโครงการอื่นๆ ต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนดำเนินการทั้งหมด และต้นทุนต่อหน่วยในการให้บริการสุขภาพที่บ้านของศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลอุครธานี โดยใช้ต้นทุนทางบัญชี เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ ประชากรที่ศึกษา คือผู้ป่วยที่ได้รับการให้บริการสุขภาพที่บ้าน จำนวน 26 ครั้ง และพยาบาลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้บริการสุขภาพที่บ้าน จำนวน 4 คนเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 20 มกราคม ถึงวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2546 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบบันทึกต้นทุนค่าแรงของพยาบาล (labour costs) แบบบันทึกต้นทุนค่าลงทุน (capital costs) แบบบันทึกต้นทุนค่าวัสดุสิ้นเปลือง (material costs) แบบบันทึกต้นทุนค่าอบรม/ประชุมของเจ้าหน้าที่ แบบบันทึกรายละเอียดของข้อมูลในการให้บริการสุขภาพที่บ้านในแต่ละครั้ง ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบบันทึกข้อมูล โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความเที่ยงตรงของเนื้อหาเท่ากับ 0.92 และหาความเป็นปรนัยโดยการนำไปทดลองใช้ในศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลอุครธานี ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุครธานี ก่อนนำมาใช้จริง วิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนทางตรง ประกอบด้วย ต้นทุนค่าแรง ต้นทุนค่าลงทุน ต้นทุนค่าวัสดุสิ้นเปลืองในการให้บริการสุขภาพที่บ้าน วิธีดำเนินการศึกษาเริ่มจากวิเคราะห์ระบบงานของศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลอุครธานี และกำหนดหน่วยต้นทุน หน่วยต้นทุนในการศึกษาครั้งนี้มี 1 หน่วยต้นทุน คือ จำนวนครั้งในการให้บริการสุขภาพที่บ้าน จากนั้นคำนวณหาต้นทุนรวมทั้งหมดของหน่วยต้นทุน โดยนำผลรวมทั้งหมดของต้นทุนค่าแรง ต้นทุนค่าลงทุน และต้นทุนค่าวัสดุสิ้นเปลือง เป็นต้นทุนรวมทั้งหมดในการให้บริการสุขภาพที่บ้าน จากนั้นคำนวณหาต้นทุนต่อหน่วยในการให้บริการสุขภาพที่บ้าน โดยนำต้นทุนรวมทั้งหมดในการให้บริการสุขภาพที่บ้านหารด้วยจำนวนครั้งทั้งหมดที่ให้บริการสุขภาพที่บ้าน เป็นต้นทุนต่อหน่วยในการให้บริการสุขภาพที่บ้าน

จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าต้นทุนดำเนินการในการให้บริการสุขภาพที่บ้าน ของศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลอุดรธานี เท่ากับ 6,413.09 บาท และมีต้นทุนต่อหน่วยในการให้บริการสุขภาพที่บ้าน ของศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลอุดรธานี เท่ากับ 246.66 บาท

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. จำนวนครั้งในการให้บริการสุขภาพที่บ้าน สำหรับการศึกษานี้มีเพียง 26 ครั้ง เนื่องจากผู้วิจัยมีข้อจำกัดของระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียง 3 เดือน ประกอบกับศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลอุดรธานี อยู่ในช่วงเริ่มต้นดำเนินการ จึงทำให้ประชากรที่ศึกษามีจำนวนไม่มากนัก
2. ในการศึกษาครั้งนี้ ไม่ได้ศึกษาต้นทุนทางอ้อมตามกรอบแนวคิดของ ฮันเตอร์ และคณะ เนื่องจากศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลอุดรธานี ยังไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนนี้
3. ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาต้นทุนดำเนินการในการให้บริการสุขภาพที่บ้าน ในมุมมองของผู้ให้บริการ ในส่วนที่เป็นการให้บริการสุขภาพที่บ้านของพยาบาลเท่านั้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อมูลต้นทุนต่อหน่วยในการให้บริการสุขภาพที่บ้าน ผู้บริหารสามารถนำแนวคิดวิธีการในการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยในการให้บริการสุขภาพที่บ้าน ไปคำนวณต้นทุนในการให้บริการอื่นๆ ได้ เช่น งานอนามัยโรงเรียน งานอนามัยแม่และเด็ก รวมทั้งต้นทุนของแต่ละประเภท เช่น ประเภทของการคัดกรองผู้ป่วยเบาหวาน ประเภทของการคัดกรองมะเร็งเต้านม หรือการคัดกรองมะเร็งปากมดลูก เพื่อจะได้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการบริหารทรัพยากร
2. ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงบประมาณ สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการบริหารงบประมาณในการให้บริการสุขภาพที่บ้าน ของศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลอุดรธานี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาต้นทุนดำเนินการทั้งหมด และต้นทุนต่อหน่วยบริการ เป็นครั้งแรกของ ศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลอุตรธานี หากจะทำการศึกษาในลักษณะนี้ต่อไป ควรใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณหนึ่งปี เพราะจะได้จำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้น จำนวนครั้งในการให้บริการเพิ่มขึ้น และทราบการเปลี่ยนแปลงของ โรค/ความเจ็บป่วย ในรอบหนึ่งปี
2. ควรศึกษาด้านทุนทางอ้อมเพิ่มเติมให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดของฮันเตอร์ และคณะ เพื่อให้ได้ค่าของต้นทุนต่อหน่วยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
3. ควรทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบต้นทุนประสิทธิผล (cost-effectiveness) โดยทำการศึกษาด้านทุนที่ใช้เพื่อ ไปเปรียบเทียบกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ
4. ควรมีการศึกษาด้านทุนในการดูแลสุขภาพที่บ้าน โดยใช้กรอบแนวคิด/การวิเคราะห์ ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ ที่รวมค่าเสียโอกาส และนำผลการศึกษามาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับต้นทุนทางบัญชีว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร
5. ควรมีการศึกษาด้านทุนในการดูแลสุขภาพที่บ้าน ในมุมมองของผู้รับบริการว่ามีต้นทุนเกิดขึ้นเท่าใด
6. ควรมีการศึกษาด้านทุนในการดูแลสุขภาพที่บ้าน ในผู้ป่วยเฉพาะโรคที่มีต้นทุนสูง ผู้ป่วยด้วยโรคที่มีความเสี่ยงสูง และผู้ป่วยที่มารับบริการจำนวนมาก ในศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลอุตรธานี